

IN DIT NUMMER o.a. > EVENVOORSTELLEN: ERIC VAN REMMERDEN > TROTS OP ONZE NIEUWE AMBULANCE > ONZE BIJZONDERE HUISGENOTEN > IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET > DE KNOBBELZWAAN: INHEEMS OF EXOOT? > DIERENWELZIJSBELEID: NUT EN NOODZAAK > UPDATE VOGELGRIEP > DAAR KRAAIT (G)EEN HAAN NAAR > HELP! MIJN HOND IS OVERVERHIT!

DIERENAMBULANCE

NEDERRIJN

nummer
zomer 2022
jaargang 34

37

34^e jaargang, Nummer 37, zomer 2022

Dit magazine is een uitgave van de onafhankelijke Stichting Dierenzorg Nederrijn dat gratis wordt verspreid onder donateurs, dierenartsen en ten bate van PR.

Adviesprijs losse nummers: € 4,50

Werkgebied:

Gemeenten Renkum, Rhenen en Wageningen

Contactgegevens:

Centrale meldpost/kantoor:

Sportlaan 12, 6866 NA Heesum

Telefoon: 06 53871861 (24 uur per dag)

0317 314141

Email: info@danederrijn.nl

Website: www.dierenambulancenederrijn.nl

Openingstijden centrale meldpost:

dagelijks 9.00 uur tot 17.30 uur

Telefoontje vooraf gewenst

Donaties en giften:

IBAN: NL 91 ABNA 0501675647

ANBI-status sinds oktober 2015

CBF erkend sinds 1 april 2022

KvK 64399648

Bestuur:

Ben Jansen	-	voorzitter
André Hartman	-	secretaris
Izak Mauritz	-	penningmeester
Wilma Henderikse	-	algemeen bestuurslid
Anne Hoogkamp	-	algemeen bestuurslid

Coördinator:

Wilma van den Boogert

Redactie:

Wilma van den Boogert

Wilma Henderikse

Netty van de Lustgraaf

Lindie Nieuwenhuizen

Tineke Pleijsier

Foto omslag:

Okko Vos

Foto's:

Bart Jansen

Peter van de Kraats

Hanneke Roeper

De foto's in dit magazine zijn eigendom van de fotografen en mogen niet zonder toestemming worden gebruikt.

Plaatsing van ingezonden artikelen en advertenties geschiedt buiten de verantwoordelijkheid van bestuur en redactie. Wij houden ons het recht voor advertenties en ingezonden stukken te weigeren. Overname kopij is toegestaan met bronvermelding.

Uitgever: DNB Groep B.V.

Postbus 204

9600 AE Hoogezand

www.dnbgroep.nl

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Niets uit de advertenties mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

1

VAN DE REDACTIE

Zou de kikker op de omslag van dit magazine ook veranderen in een prins als we hem kussen? Net als in het sprookje de Kikkerkoning van de gebroeders Grimm, waarin de kikker de gouden bal van de prinses uit de waterput haalt. Als beloning mag de kikker een nacht bij de prinses slapen en op het moment dat zij hem kust verandert de kikker in een prachtige prins. In ieder geval staat de kikker voor een heerlijk zomers beeld! In dit magazine haken we in op onderwerpen met een zomers tintje. Natuurlijk hebben we het over de kikker zelf, die ons niet alleen een zomers gevoel geeft, maar ook als graadmeter voor het milieu dient. Schoner water: meer kikkers! Heel leuk kan het zijn om een toompje kippen te hebben, maar bezint eer ge aan kippen begint, want je moet er natuurlijk wel goed voor zorgen. Hoe, leggen we uit. We schrijven ook over de huisgenoten van onze meldpost, de koolmees en de winterkoning. En we gaan naar de Eekhoornopvang Neder-Veluwe in Lunteren, waar eekhoorns alle hulp krijgen die ze nodig hebben. Gewandeld wordt er ook weer, dit keer samen met de hond in losloopgebied de Bilderbergbossen. In de rubriek Gespot volgen we de activiteiten van lepelaar Rubus. Maar de zomer is niet alleen hozanna. Warm weer levert ook gevaar op, zoals oververhitting voor de hond. Wat moet je doen als dat je viervoeter overkomt? We blikken terug op de vogelgriep, waarvan we inmiddels weten dat die Nederland nog niet heeft verlaten, gezien de sterfte van duizenden grote sterns langs onze kusten. Zowel slecht als goed nieuws is dat de tragische dood van een knobbelzwaan die tegen de hoogspanningskabels in het Binnenveld aanvloog, naar verluid een positief gevolg krijgt voor zijn soortgenoten. Natuurlijk hebben we ook heel veel acties, want voorjaar en zomer zijn voor de dierenambulance de drukste periode van het jaar. Veel leesplezier met dit zomers magazine. We zijn heel benieuwd hoe het afloopt met het kussen van kikkers!

HULP NODIG? BEL 0653871861

INHOUDSOPGAVE:

ONZE SPONSORS	2
BESTUURSNIEUWS	3
EVEN VOORSTELLEN: ERIC VAN REMMERDEN	4
TROTS OP ONZE NIEUWE AMBULANCE	6
DIERENWELZIJSBELEID: NUT EN NOODZAAK	7
DE KIKKER	8
ONZE BIJZONDERE HUISGENOTEN	10
DE KNOBBELZWAAN: INHEEMS OF EXOOT?	12
IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET	15
UPDATE VOGELGRIEP	16
GESPOT	18
WIJ KOMEN GRAAG OP BASISCHOLEN	19
DAAR KRAAIT (G)EEN HAAN NAAR	20
HELP! MIJN HOND IS OVERVERHIT!	22
LOSLOOPGEBIED BILDERBERGBOSSEN	24
BUNZING, WEZEL EN HERMELIJN	26
ERKEND GOED DOEL	27
STICHTING EEKHOORNOPVANG NEDER-VELUWE	28
ONZE PARTNERS	31
TARIEVEN EN BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS	32

06-53363525 06-53636964
Chris & Jari
 Van de Peppel
 Schilderwerken

JUMPER
 de diersuper

deWagenrenk
 diergeneeskundig specialistisch centrum

THOMAS
 Stofzuigen verfrissend anders.

EASY:Stuc

Smurfit Kappa

Happy Pets
 hond & kat

Happy Pets
 Bergstraat 6
 6701 AC Wageningen

Tel. (0317) 426614
 info@happypets.nl
 www.happypets.nl

de **museumwinkel.com**
 Interior & Taxidermy

welKOOP
 verstand van tuin & dier
 Rijnhaven 10B, 6702 DT Wageningen • 0317-421371

R Rinie ter Haar
 buiteninrichting
 t: 06 - 557 252 12
 e: info@rinieterhaar.nl
 i: www.rinieterhaar.nl

SANDERSE SYSTEMS
 bedrijfswageninrichtingen

MARIN

ET MOL
 Elektrotechniek Mol

Jansen
 dames-heren
 kapsalon
 pruiken
 sinds 1928

KOLLEWEIDENHOF
 dierencrematorium en -begraafplaats
 Heelweg - oost

BRANDT
 Daktechniek & Onderhoud
 Mob. (06) 51164851 • Tel. 0317-844453 • www.bdto.nl

- Gratis dakinspectie
- Dakrenovatie
- Dak reparatie
- Lood en zink werk
- Schoorsteenvegen € 25,00 per kanaal
- Dakgoot reinigen € 2,00 per meter

Elst

Rhenen

Wageningen

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

Heelsum

Oosterbeek

3

BESTUURSNIEUWS **ALTIJD WERK AAN DE WINKEL**

De zomer is in volle bloei. U weet natuurlijk dat niet alle vogeltjes in mei een ei leggen, maar de meeste hebben nu toch wel hun ei gelegd, zelfs als ze aan een tweede leg zijn begonnen. Het winterkoninkje dat vorig jaar de verbouwing van onze meldpost stillegde liet ook weer van zich horen maar gelukkig stond er dit keer geen werk in de planning.

In mei werden wij verblijd met het uitkomen van een bijzonder ei waarna onze nieuwe dierenambulance het licht zag. Dankzij de financiële ondersteuning van sponsors, fondsen, een particuliere schenking en diverse donaties is de financiering van onze nieuwe dierenambulance rondgekomen. Eind mei konden we het nieuwe voertuig in gebruik

nemen. We zijn ontzettend blij dat u ons ook deze keer weer heeft geholpen; dank aan iedereen die aan onze nieuwe ambulance heeft bijgedragen.

Wat is het belangrijk om te kunnen vertrouwen op twee uitstekende voertuigen, want de dierenambulance bevindt zich op dit moment midden in de drukste tijd van het jaar. Door alle meldingen die binnenstromen over dieren die hulp behoeven, rijden onze auto's af en aan. Niet alleen om dieren op te halen maar ook om ze weg te brengen naar de opvangcentra die allemaal heel ver weg liggen: Naarden voor vogels, Halle voor wilde dieren, Papendrecht voor egels, Amersfoort voor honden omdat de opvang in Ede momenteel wordt verbouwd. Het summum is natuurlijk het Friese Harkema waar we schildpadden naar toe brengen. Dat is eigenlijk ondoenlijk, dus we verzamelen er een paar, zodat we ze in een groepje kunnen verhuizen naar de opvang.

Wat voor de dierenwereld geldt, geldt ook voor ons. Het openbare leven is weer op gang gekomen. Dat betekent dat we weer naar markten kunnen, waar we onze dierenambulance presenteren, vertellen over ons werk en natuurlijk tegelijkertijd proberen geld

in te zamelen. Dit jaar stonden we al in Rhenen en in Renkum, in september gaan we naar Wageningen voor de Wageningse Molenmarkt. Het betekent ook dat we onze reguliere vrijwilligersbijeenkomsten kunnen houden, waar we samen van gedachten wisselen over ons werk en kennismaken van presentaties van ketenpartners. Zo werden wij in juni voorgelicht over het werk van de hondenzoekgroep, die ons bijstaat bij het opsporen van weggelopen honden. In het nieuwe schooljaar gaan we ook weer verder met het geven van voorlichting aan leerlingen in het basisonderwijs. Scholen kunnen zich nu alvast aanmelden.

Intussen ontvingen we na onze ANBI-erkenning ook het certificaat Erkend Goed Doel van toezichthouder CBF. Het betekent dat onze organisatie voldoet aan strenge kwaliteitseisen en dat we ons daar ook jaarlijks op laten beoordelen. Transparantie en rekenschap: belangrijk voor iedereen die ons werk wil steunen. Zo is er altijd genoeg werk aan de winkel om ons werk verder te professionaliseren, in welk jaargetijde we ons ook bevinden.

Geniet nog volop van de rest van de zomer, met warm maar hopelijk niet té warm weer.

ERIC VAN REMMERDEN

VERTEL EENS IETS OVER JEZELF

Ik woon in Rhenen en ik ben 58 jaar. In 2000 ben ik begonnen bij de dierenambulance. Ik doe dit werk dus al 22 jaar.

WAT VOOR WERK DOE JE?

Ik ben magazijnmedewerker bij een bedrijf voor hobbymaterialen.

WAAROM HEB JE GESOLLICITEERD BIJ DE DIERENAMBULANCE?

Mijn broer werkte al bij de dierenambulance en hij reed vaak

alleen. Toen heeft hij me een keer meegevraagd en dat vond ik zo leuk dat ik me ook heb aangemeld.

WELKE RIT IS JE HET MEEST BIJGEBLEVEN?

In al die jaren heb ik heel veel leuke, maar ook minder leuke ritten gehad. Heel apart was wel de beverrat die we gevangen hebben. Het dier was ontsnapt uit Ouwehands Dierenpark en is door ons weer gevangen en teruggebracht. Afgelopen zondag kregen we een melding dat een kat in een draaideur vast zat. De buren

die op de kat pasten durfden niks te doen. Wij hebben de deur open geduwd en de kat bevrijd.

WAT VIND JE HET LEUKST OM TE DOEN?

Dieren helpen, contact met collega's en de markten waar we met de dierenambulance naar toe gaan.

WAT VIND JE MINDER LEUK?

Als een hond overleden is of ingeslapen moet worden vind ik dat wel zwaar. Vroeger ging

ik mee de behandelkamer in als er geen assistente was en hielp ik mee met bijvoorbeeld in laten slapen. Dan sta je er dus heel dichtbij en je ziet het verdriet van de baasjes. Dat raakte me wel heel erg.

WAT VIND JE VAN HET DOEN VAN AVONDDIENST?

Daar heb ik geen moeite mee. Ik werk in de weekenden en dan is het rustiger. Maar als ik er wel uit moet is dat ook geen probleem.

WAT IS ER IN 22 JAAR VERANDERD BIJ DE DIERENAMBULANCE?

Toen ik begon waren er ongeveer tien vrijwilligers. Er was één ambulance. Veel diensten deed je alleen. Als er veel spoedgevallen waren belden we Henk en Riet Slots die dan met hun eigen auto reden. Nu zijn er veel meer vrijwilligers, twee ambulances, een ander onderkomen. Je werkt met z'n tweeën en er is veel meer contact met collega's.

WAT HEB JE ZELF BIJGEDRAGEN AAN DE VERANDERINGEN?

In de beginperiode zou ik een jaar in het bestuur plaatsnemen, dat werden er uiteindelijk tien. In die tijd zijn er twee ambulances gekomen die werden geschonken door de winkeliersvereniging van Oosterbeek. Ik ben gestopt bij het bestuur door veranderingen en nieuwe wetgeving.

WAT ZOU JE NOG GRAAG WILLEN ZIEN BIJ DE DIERENAMBULANCE?

Dat we de dieren naar Avolare kunnen brengen zodat ze dichterbij huis verzorgd kunnen worden.

HEB JE WEL EENS OVERWOGEN OM TE STOPPEN?

Dat heb ik wel eens overwogen. Soms was ik het wel eens met iets niet eens. Maar het plezier in het werk heeft nog altijd de overhand en zolang ik het leuk vind blijf ik het doen.

WELK DIER IS JE FAVORIET EN WELK ABSOLUUT NIET?

Honden en katten zijn mijn favorieten. Waar je me niet voor hoeft te bellen zijn spinnen, die grote vogelspinnen bijvoorbeeld.

JE BENT DE MAN VAN DE MARKTEN, HOE IS DAT ONTSTAAN EN WAT VIND JE ER LEUK AAN?

Ik werkte bij het hoofdkantoor van DA drogisterijen. Daar kwamen vaak spullen terug. Het personeel mocht die dan kopen. Die spullen hebben we bij de dierenambulance gebruikt voor de allereerste loterij op een markt. Het eerste jaar was een rommelmarkt en het tweede jaar deden we die loterij. Dat bracht veel meer op. Ik zat toen ook in het bestuur. We staan op de markten om vrijwilligers te werven, naamsbekendheid te creëren en voor de gezelligheid. Het is wel zwaar werk zo'n hele dag staan, maar ook heel erg gezellig.

WAT ZOU JE TEGEN IEMAND WILLEN ZEGGEN DIE BIJ DE AMBULANCE WIL GAAN WERKEN?

Probeer het! Hou je van dieren en wil je ze graag helpen: probeer het gewoon, kom langs!

SPONSOR

NIEUWS

TROTS OP ONZE NIEUWE AMBULANCE

Hiep hiep hoera, onze nieuwe ambulance is gearriveerd! Dankzij de financiële ondersteuning van acht sponsors, elf fondsen, een particuliere schenking van 10.000 euro, diverse donaties via sociale media en website, en een eigen bijdrage van 513 euro is de financiering rondgekomen.

Na bijna zeven jaar dienst en een kilometerstand van ruim 300.000 kilometer was het hoog tijd om onze oude, tweede ambulance te vervangen.

De onderhoudskosten rezen inmiddels de pan uit. Een nieuwe ambulance kost inclusief inbouw en uitvoering ruim 60.000 euro. Dat is voor een kleine stichting als de onze een enorm bedrag.

Het project is gerealiseerd en het voertuig is op 23 mei 2022 in gebruik genomen. De nieuwe auto is geleverd door Stern Auto Veenendaal, de dakunit met signaalverlichting is door POL Heteren geplaatst, de striping en belettering

is verzorgd door Awesome reclame Bennekom en de totale inbouw werd uitgevoerd door Sanderse Systems uit Elst (Gld).

Meer dan 2200 keer per jaar, 24 uur per dag, zeven dagen per week, rijden de vrijwilligers van dierenambulance Nederrijn uit. Wij hebben uw steun nodig om dieren te kunnen helpen. Wij zijn ontzettend blij dat u ons ook deze keer weer heeft geholpen. Heel veel dank voor iedereen die aan onze nieuwe ambulance heeft bijgedragen!

'MEES' KLEEF AAN

Het klinkt bijna als het sprookje van de Gebroeders Grimm, maar niets is minder waar. Midden in de nacht kregen wij een telefoontje. Een jonge pimpelmees was door het raam naar binnen gevlogen.

De melder had hem in een emmer gedaan, maar op het moment dat hij hem wilde vrijlaten draaide hij om en vloog rechtstreeks de kamer in. Daar hing een vliegenplakstrip en natuurlijk vloog hij daar tegenaan, alsof er nergens anders ruimte was om te vliegen. Het diertje zat met rug en vleugels vastgeplakt.

In principe rijden wij na 22.00 uur uitsluitend voor levensbe-

dreigende situaties, maar dit keer besloten we toch te gaan. Toen we aankwamen was het kleine ding inmiddels wel van de plaktstrip bevrijd maar zijn veren zaten onder de plak. Dus we besloten hem toch mee te nemen om hem van de plak af te helpen. Wellicht is dit toch een waarschuwing voor iedereen. Zorg dat je een dergelijke strip altijd veilig ophangt, zodat je alléén vliegen vangt.

DIERENWELZIJSBELEID: NUT EN NOODZAAK

Het welzijn van een dier: daar kunnen we ons als dierenliefhebbers met gemak een voorstelling van maken. Het betekent dat onze hond, kat, konijn of wat dan ook, altijd vers water heeft en eten krijgt als het honger heeft. Onze huisdieren hebben een veilige plek om te slapen, we laten ze niet alleen als er vuurwerk wordt afgestoken en we laten ze niet achter in een hete auto of caravan. Worden ze ziek dan weten we niet hoe snel we de hulp van een dierenarts moeten inroepen. Maar of je nu wel of niet een dierenliefhebber bent: dieren maken deel uit van onze samenleving en dat betekent dat er rekening met ze moet worden gehouden en voor ze gezorgd moet worden.

deze vrijheden toekomen. Dat geldt voor ons als eigenaar van een dier. Het geldt ook voor bedrijven die werken met dieren, dieren fokken of verkopen. En het geldt voor gemeenten. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor dieren die zich binnen de gemeentegrenzen bevinden. De gemeente heeft bijvoorbeeld regels over het gebruik van dieren in evenementen en een verbod op

Het recht van een dier

Een dier heeft in principe recht op vijf vrijheden: vrijheid van honger en dorst, vrijheid van lichamelijk ongemak, vrijheid van pijn, verwonding en ziekte, vrijheid van angst en stress en de vrijheid om natuurlijk gedrag te vertonen. Aan de hand van deze vijf vrijheden kun je toetsen hoe het gesteld is met het welzijn van een dier, of het nou om een gehouden of een wild dier gaat. Wij mensen moeten ervoor zorgen dat dieren daadwerkelijk

het oplaten van luchtballonnen, omdat daar vogels in verstrikt kunnen raken. Of regels over kappen en snoeien tijdens het broedseizoen. En regels over wat er moet gebeuren met dieren die gevonden worden. Daarnaast maken gemeenten afspraken met dierenambulances over het vervoer van dieren en afspraken met opvangcentra om gewonde dieren op te vangen. Ook als dat vervoer en die opvang (hoofdzakelijk) door vrijwilligers gebeurt, zoals meestal het geval is.

Dierenwelzijn goed regelen

Ook al wordt in alle gemeenten op diverse manieren voor dieren gezorgd, zowel voor wilde dieren als voor huisdieren, toch geldt dat regels en afspraken niet altijd goed zijn vastgelegd. En als regels en afspraken niet goed zijn vastgelegd zijn ze ook niet voor iedereen even duidelijk. Bovendien kun je ook niet vaststellen of er eventueel nog blinde vlekken zijn, dierenwelzijn nog niet goed genoeg geregeld is en waar verbetering mogelijk is. Veel grote gemeenten hebben inmiddels een dierenwelzijnsnota. Daarmee scheppen ze duidelijkheid omdat ze transparant maken wat ze doen en laten voor het welzijn van dieren.

Inwoners kunnen dan controleren of het welzijn van dieren goed geregeld is en hoe ze daar zelf mee kunnen omgaan of er een bijdrage aan kunnen leveren. Veel kleinere gemeenten zijn nog niet zover. Als dierenambulance pleiten wij voor dierenwelzijnsbeleid bij alle gemeenten. En natuurlijk dragen we vanuit onze kennis en ervaring daar graag een steentje aan bij. We hebben de gemeenten in ons werkgebied uitgenodigd om hierover het gesprek aan te gaan.

DE KIKKER

Een heel enkele keer krijgen we een melding van een kikker of pad. Dat komt omdat ze zich overdag hoofdzakelijk schuilhouden, of in het water zitten en niemand ze dan tegenkomt.

Vroeger zei men dat een pad en een kikker twee verschillende groepen waren. Nu horen beide tot de familie van de kikkers. Padden hebben een ruwe huid, leven hoofdzakelijk op het land en kunnen door hun meer gedrongen lichaamsbouw minder goed springen. Kikkers hebben een gladde huid en kunnen goed springen doordat hun lichaam gespierder is.

Kwaakblaas

De kikker is een amfibie en behoort tot de gewervelde dieren. Ze hebben vier poten, geen staart en uitpuilende ogen. Ze hebben een brede kop en een brede bek. De meeste hebben een kwaakblaas waarmee ze elkaar lokken; dit is een stuk huid die sterk kan uitrekken. Daar maken ze soms een enorm kabaal mee om indruk te maken op de vrouwtjes. Hun ogen hebben een knipvlies, een derde ooglid, dat onder water kan worden gesloten. Het is half doorzichtig, waardoor ze kunnen zien maar het oog zelf beschermd is.

Koudbloedig

Kikkers zijn koudbloedig. Dat betekent dat zij zelf geen lichaamswarmte kunnen produceren. Een aantal soorten houdt een zomerrust om de warmte te doorstaan of een winterslaap om koude jaargetijden te door te komen. Kikkers leven graag in vochtige omstandigheden. Er zijn soorten die hoofdzakelijk in het water leven, maar ook soorten die amper in het water komen. Hun eieren leggen ze in het water en dat zijn doorgaans zeer veel eieren. Wie heeft er in zijn jeugd nooit kikkerdril gezien of zelf gehad? De ontwikkeling van eitje tot volwassen kikker is heel bijzonder. Kikkers doorlopen een volledige gedaanteverwisseling, waarbij de larve er totaal anders uitziet dan de volwassen kikker. Zo heeft de larve wel een staart, maar halverwege de metamorfose verliezen ze hun staart.

Graadmeter voor het milieu

Een kikkervisje eet vooral algen en dode plantaardige en dierlijke delen die in het water zweven. Mede hierdoor blijft het water veel helderder. Als de metamorfose begint eet het kikkervisje ook diertjes zoals watervlooien en muggenlarven. Een volwassen kikker is een vleeseter, een roofdier dat

Kikker
Foto Peter vd Kraats

Pad

eet wat niet te groot is om in te slikken zoals insecten, krekels, spinnen. Wanneer er geen kikkers zouden zijn, zouden er veel meer muggen zijn.

Kikkers nemen water via hun huid op, zij drinken het niet. Ze zijn erg gevoelig voor verontreinigd water en kunnen als graadmeter voor het milieu dienen. Door klimaatverandering, vernietiging van de leefomgeving en ziektes zijn de laatste jaren veel kikkers verdwenen of zeldzaam geworden. Mede daardoor verschijnen er regelmatig veel misvormde kikkers en kikkers met afwijkende kleuren. Kikkers kunnen last hebben van parasieten en de paddenvlieg. De laatste legt larven in de buurt van neusholte of wondjes van kikkers. De maden vreten zich vervolgens een weg door de kop van de levende

kikker, tot de dood erop volgt. Wij hebben meldingen gehad van kikkers die nog leefden waarvan de voorkant van de kop half was weggevreten.

Beschermd

Alle kikkers en padden die van nature in Nederland voorkomen zijn beschermd door de Flora en Faunawet en een aantal daarvan staat op de Nederlandse Rode Lijst omdat ze kwetsbaar, bedreigd of ernstig bedreigd zijn. Met een aantal soorten gaat het in Nederland beter door natuurbeheer en verbeterde waterkwaliteit. In 2008 zijn dierentuinen gestart met een fokprogramma. Men wil gezonde dieren kweken om te zorgen dat de kikker niet uitsterft.

VEEL TE VROEG VAN HUIS

Al drie dagen zwom het kleine zwaantje alleen in de gracht van Wageningen. In het water werd hij steeds aangevallen door andere vogels en op de kant door katten. Waarschijnlijk was hij door andere vogels verjaagd en van zijn familie gescheiden. Het lukte hem niet om over een muurtje onder de brug bij de Junushof te klimmen. Daardoor kon hij niet bij ze terugkomen.

De Dierenambulance heeft drie maal geprobeerd hem te vangen. De derde keer is het gelukt!!

Het was even spannend of de ouders hem nog accepteerden. Maar toen we hem terugzetten was hij direct welkom. De familie is weer compleet en zwemt gezamenlijk door de gracht. Het kleintje heeft weer rust en de bescherming van zijn ouders.

ONZE BIJZONDERE HUISGENOTEN

Winterkoning
Foto Bart Jansen

Het voorjaar is voor vogels misschien wel de drukste tijd van het jaar. Een partner vinden, een nest bouwen, eieren uitbroeden én jongen zien groot te brengen: het is een hele klus. Ook op de meldpost van onze dierenambulance waren een paar vogels druk in de weer, een paartje koolmezen en een winterkoning. Aan de ene kant niet zo bijzonder want deze soorten vind je in veel tuinen in Nederland. Maar aan de andere kant juist wél bijzonder, omdat deze vogels zo verschillen in hun nestgedrag.

Het winterkoninkje

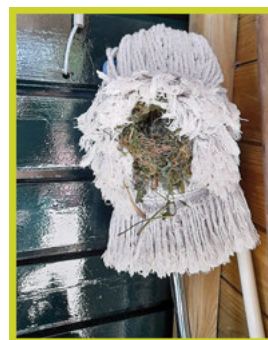
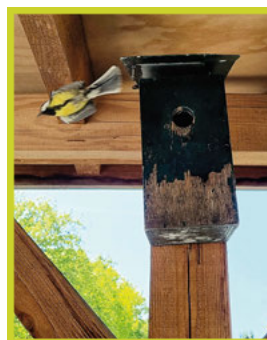
De kleinste van de twee, de winterkoning, komt al enkele jaren terug op onze post en bouwt een bolvormig nestje onder de dakgoot tegen de regenpijp. Vorig jaar moesten we de bouwwerkzaamheden stil leggen om hem niet te

storen. Dit jaar had hij er weer een gebouwd op dezelfde plek, maar het nestje werd niet bewoond. Later vonden we nog een nestje in de vloermop en dat bleek ook niet te zijn gebruikt. Mannetjes winterkoning bouwen wel acht tot tien nesten; het vrouwtje kiest het mooiste nest. Dat was vast wel in de buurt van onze post want zijn luide stem (wat een geluid kan er uit zo'n klein vogeltje komen) was vlakbij te horen. Een winterkoning broedt zelden of nooit in een nestkast: het is immers de kunst van het bouwen waarmee hij een partner versiert.

Vrouw winterkoning bekleedt haar uitgekozen nest met mos, veertjes, haren en plukjes wol en legt er drie tot acht, soms wel negen eieren in. Het kan gebeuren dat twee vrouwtjes hun eieren leggen in hetzelfde nestje zodat er dan wel achttien eieren in kunnen liggen. De eieren worden in zestien dagen uitbroed en twee tot drie weken later verlaten de jongen het nest.

De koolmees

Onze andere huisgenoot, de koolmees, is een echte holenbroeder en maakt juist wél graag gebruik van een nestkastje. Het is eigenlijk een bosvogel die holletjes in bomen gebruikt om te broeden en ook broedt in rotsen en muren. Maar zo'n nestkastje is een prima alternatief. In het kastje wordt het nest gebouwd door het vrouwtje. Ze maakt een dikke matras van grassen, mos, wol, veertjes en dierenhaar. En dat laatste gaat wel eens mis, want als er dan vlooiën meegaan is het voor de koolmees niet meer uit te houden en verlaat ze haar pas gelegde eieren. Het vrouwtje legt acht tot tien eieren en broedt die na dertien

tot vijftien dagen uit. De jongen zitten nog tot wel drie weken op het nest. Daarna worden ze nog twee tot drie weken door de ouders gevoerd. Je ziet dan regelmatig een hele familie voorbij komen in je tuin.

Omdat koolmezen echte 'nestkastbroeders' zijn worden ze ook gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. In het Hullenbergbos bij

Bennekom zie je overal nestkastjes hangen van het NIOO-KNAW uit Wageningen. Natuuronderzoekers onderzoeken hier de gevolgen van bijvoorbeeld klimaatverandering, kunstlicht, sociaal gedrag en persoonlijkheid voor vogels in het wild. Al 60 jaar wordt er onderzoek gedaan naar koolmezen. Inmiddels hangen er wel 2725 nestkasten in verschillende bossen in

Nederland. Elk voorjaar worden de kastjes met regelmaat onderzocht. Wanneer beginnen ze te broeden? Hoeveel eieren? Hoe vaak voeren de ouderen de jongen? Hoeveel jongen vliegen er uit?

Wij houden ónze koolmees en winterkoning goed in de gaten. We hopen elk jaar opnieuw van onze bijzondere huisgenoten te kunnen genieten!

KIJK ... DAAR DOEN WE HET VOOR

We kregen voor het tweede jaar achtereenvolgens een melding over drie pulletjes in de problemen (de jongen van waterhoentjes, eendjes e.d. noemen we pulletjes). Deze jonge waterhoentjes waren vanuit de Zuiderbeekvijver via een waterloopje in de "put" terecht gekomen. Het was onmogelijk om zonder hulp terug te komen in de vijver. Vader en moeder waren in paniek maar hadden meer jongen en konden ook niets doen.

We zijn er zo snel mogelijk heen gegaan, vorig jaar waren op dezelfde plek al drie jongen verdronken en dat moesten we voorkomen. We hadden

onze ladder nodig om in de put te komen, maar de pullen verdwenen via de waterloop door het tunneltje onder de weg. Dus snel uit de put, naar de overkant van de weg waar de waterloop in een smalle gemetselde geul overgaat. Twee pullen konden we al gauw pakken, maar de derde was spoorloos. Even later hoorden we hem: hij bleek zich schuil te houden onder de weg. Tja, wat doe je dan ..., in je waterpak, op handen en knieën door het tunneltje kruipen. Het kleine ding was toch sneller en schoot langs de collega. Maar opgeven was geen optie en na een paar

pogingen om het pulletje te vangen kon het toch met een net worden opgevist. Hij was inmiddels behoorlijk nat en koud, maar we hebben hem gedroogd en wat opgewarmd.

Het was een hele toer om ze te vangen, maar we hebben de drie kinderen met hun ouders kunnen herenigen. Eenmaal terug in de vijver gingen ze meteen naar het nest terug, onder de veilige en warme vleugels van moeder waterhoen. Om te voorkomen dat ze weer in de put terecht komen hebben we een net gespannen en de eigenaar van de vijver gevraagd om naar een permanente oplossing te zoeken.

DE KNOBBELZWAAN: INHEEMS OF EXOOT?

Knobbelzwanen kennen we allemaal, je hoeft er niet ver voor op pad en je verrekijker mag thuis blijven. Ze dobberen bijvoorbeeld zomaar voor je neus in de stadsgracht van Wageningen. Twee jaar geleden broedde zelfs een paartje bij de betaalautomaat op het parkeerterrein aan het Plantsoen. Gelukkig plaatste de gemeente op ons verzoek hekken, waardoor we een tijdje later zeven jonge zwanen konden bewonderen. Wat verder weg in het Binnenveld verblijven ze in grote groepen en vliegen ze helaas met enige regelmaat tegen de hoogspanningskabels die daar het landschap doorklieven.

Suf parkbeest

Fanatieke vogelaars raken niet opgewonden van de knobbelzwaan, de 'twitchers', de soortenjagers onder de vogelaars

vinden het maar een suf parkbeest. Want de knobbelzwaan gedijt goed in de stedelijke omgeving, ze storen zich nauwelijks aan ons. Af en toe slaan ze hun imposante vleugels uit en kom je te dicht bij hun jongen dan racen ze als een stoomboot op je af, zich met hun vleugels dik en imposant makend. Maar meestal zwemmen ze vredig heen en weer, lebben kroos of zoeken met hun lange nek naar voedsel onder water. Ze eten tot wel vier kilo per dag aan waterplanten en dat is nuttig, want zo voorkomen ze dat het water dichtgroeit.

Inheemse of vreemde vogel?

Vaak wordt gedacht dat de knobbelzwaan geen wilde en inheemse vogel is. Maar in tegenstelling tot de zwarte zwaan, die uit Australië komt

en pas sinds 1978 in Nederland broedt, is de knobbelzwaan geen exoot. Veel knobbelzwanen zijn wel eeuwenlang in gevangenschap gehouden en 'gekweekt', als siervogel of vanwege hun dons. Het zogeheten zwanendriften, het houden van knobbelzwanen in gevangenschap, werd in Nederland pas een paar jaar geleden verboden. Maar uit archeologische vondsten blijkt dat de knobbelzwaan al duizenden jaren voor het begin van onze jaartelling in onze regio voorkwam. Gevangenschap, althans voor een deel van de vogels, volgde veel later. En omdat de van oorsprong wilde, inheemse knobbelzwaan zich thuis voelt in de stad, in de nabijheid van mensen, blijft het idee bestaan dat het om een vreemde, geïmporteerde vogel gaat.

Beschermd

De knobbelzwaan is een *beschermde* inheemse diersoort. Net als alle andere vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen, zijn knobbelzwanen beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. De bescherming van de knobbelzwaan is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming. Volgens deze wet is het verboden om in het wild levende vogels te vangen of te doden en hun nesten, rustplaatsen of eieren te vernielen, te beschadigen of weg te nemen.

Mythisch wezen

Knobbelzwanen zijn grote, indrukwekkende, sierlijke watervogels en daardoor ook mythische wezens. Niet voor niets gaf de schoonheid van de zwaan inspiratie om het 'ballet der balletten' op muziek van Tsjaikovski te maken: het Zwanenmeer. In de Griekse mythologie verandert de verliefde Zeus zichzelf in een zwaan om Leda te verleiden. En de uitdrukking 'zwanenzang' is een verwijzing naar de mythe dat als een zwaan zijn sterven voelt aankomen, hij in een mooi, klagend gezang uitbarst.

Paartrouw?

Wat ook een mythe is, is dat een zwanenpaar elkaar het hele leven trouw blijft. Uit onderzoek blijkt dat na een paar jaren nog maar een klein deel van de oorspronkelijke paren bij elkaar is. Ze vinden nieuwe liefdes en kiezen elkaar uit op basis van de grootte van hun knobbel. Hoe groter de knobbel, hoe beter de conditie van de zwaan!

Dol op knobbelzwanen? Dan is het boek *De knobbelzwaan* van stadsecoloog Ton Eggenhuizen aan te bevelen.

ZWAAN ZONDER VLEUGEL

In april kregen we een melding over een gewonde zwaan in het Binnenveld in Wageningen. Zijn vleugel was finaal afgebroken en lag iets verderop. De oorzaak hiervan laat zich niet moeilijk raden want vele zwanen waren hem al voorgegaan. Ze vliegen tegen de hoogspan-

ningskabels in het Binnenveld aan. De groep zwanen die er verbleef werd binnen korte tijd gehalveerd. Het is voor de dierenambulancemedewerkers een frustrerende en treurige ervaring om steeds weer dode en zwaargewonde zwanen op te halen.

Sinds het voorjaar van 2020 is er overleg met hoogspanningsbeheerder Tennet. Het plaatsen van vogelverjagers in de hoogspanningsdraden biedt mogelijk een oplossing. Door zogenoemde varkenskrullen of vogelflappen merken vogels de draden beter op. Naar aanleiding van artikelen in de media over de gewonde zwaan heeft Tennet laten weten dat in 2023 vogelverjagers in de hoogspanningskabels gehangen zullen worden. Sneller kan niet, vanwege werkzaamheden elders. De ongelukkige zwaan die zijn vleugel verloor, is door de dierenarts uit zijn lijden verlost. Draadslachtoffers die de botsing overleven zijn meestal dusdanig gewond dat ze niet meer gered kunnen worden. Ziet u gewonde of dode zwanen liggen meldt deze dan altijd bij ons.

UITZENDING VROEGE VOGELS RADIO OVER HOOGSPANNINGSMASTEN IN HET BINNENVELD

De noodlottige dood van knobbelzwanen in het Wageningse Binnenveld werd opgepakt door Vroege Vogels. Samen met de coördinator van Dierenambulance Nederrijn en wetlandwacht Vogelbescherming Rinus van der Molen trok verslaggeefster Merlijn Schneiders het veld in.

Dit fragment komt uit de volgende uitzending: Vroege Vogels Radio | 1 mei 2022 - Vroege Vogels - BNNVARA

Het went voor Wilma van den Boogert van de dierenambulance Nederrijn nooit, de zwaargewonde knobbelzwanen op het Binnenveld bij Wageningen. Dit jaar zijn er al twaalf knobbelzwanen tegen de hoogspanningsdraden aangevlogen, met dodelijke afloop.

Natuurgebied

Sinds een rij hoge bomen is gekapt op het Binnenveld vliegen de zwanen tegen hoogspanningsdraden aan. Rinus van der Molen, wetlandwacht bij de Vogelbescherming, hoorde van het probleem in 2020: "Voordat dit gebied werd ingericht als natuurgebied stonden er hoge bomen. "Daardoor vlogen de zwanen veel hoger en kwamen niet tegen de draden van de hoogspanningsmasten aan. Nu de bomen weg zijn, vliegen de zwanen massaal tegen de draden aan." In 2020 nam hij meteen contact op met beheerder TenneT om te vragen of er zogenoemde varkenskrullen om de draden heen zouden kunnen worden gewikkeld. Dan merken de zwanen de draden beter op en vliegen er niet tegenaan.

Verslaggeefster Vroege vogels interviewt Jac Hakkens van TenneT

Slachtoffers

Uit die cijfers blijkt dat vooral aan het begin en einde van het jaar – tijdens de donkere maanden – de meeste slachtoffers worden gevonden. Ook gaat het om relatief veel knobbelzwanen. Grote vogels vallen immers een stuk meer op dan kleintjes. Bureau Waardenburg uit Culemborg schat dat jaarlijks 800.000 tot een miljoen vogels sterven door een botsing met een hoogspanningslijn. Dat het zo vaak misgaat, komt doordat vogels de lijnen niet of te laat zien, of er niet in slagen om de afstand goed in te schatten. Dat gebeurt meestal 's nachts of als

het schemert. Maar ook bij slecht weer, denk aan mist of motregen.

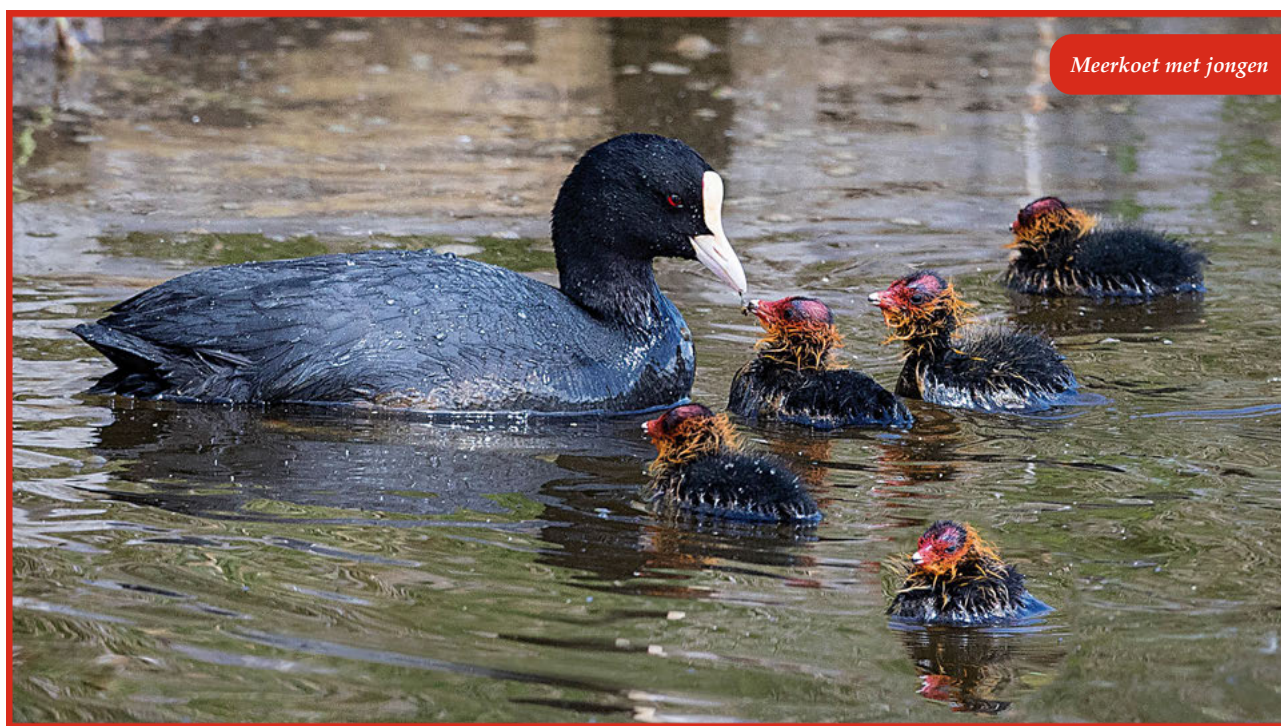
TenneT

Volgens de ecooloog van TenneT, Jac Hakkens, kunnen de vogelverjagers niet eerder dan volgend jaar in de hoogspanningsdraden gehangen worden. "Het kan niet sneller, want het moet gebeuren met helikopters. De grond is te nat om er met materieel doorheen te rijden. Maar dat kost tijd, er moeten vergunningen worden aangevraagd etc. We hebben een lijst met tien plekken in Nederland waar we nu snel aan de bak moeten. Daar werken we hard aan."

IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET

TIPS VOOR HET HERKENNEN VAN VOGELS

Sommige vogels zijn lastig uit elkaar te houden. ‘Kleine bruine vogeltjes’ worden niet voor niets KBV-tjes genoemd: ze lijken allemaal zó op elkaar dat we ze gemakshalve in de categorie ‘klein en bruin’ scharen. Het herkennen van zogenoemde ‘tweelingsoorten’ of ‘soortenparen’ is nog veel moeilijker. We spreken hiervan als twee soorten uiterlijk heel sterk op elkaar lijken, maar wel genetisch van elkaar verschillen of in zang, roep, gedrag etc. Beroemde en beruchte voorbeelden zijn de fitis en de tjiftjaf, of de matkop en de glanskop.

Meerkoet met jongen

Toch kun je met wat praktische tips heel ver komen in het herkennen van vogels. Geluid, gedrag, een patroontje op de veren: het helpt om ze uit elkaar te houden. Die tips gaan we in dit magazine geven in de nieuwe rubriek “Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet”. Om erin te komen beginnen we niet met een echte hersenkraker maar eenvoudig met de meerkoet en de waterhoen, twee zwarte waterkippies.

Er zijn twee leden van de rallenfamilie waarmee het in Nederland goed gaat: de meerkoet en de waterhoen. Meerkoeten en waterhoenen zijn allebei roetgrijs, maar waterhoentjes herken je aan hun witte onderstaartveren (wit kontje) met zwarte middenstreep. Tijdens het zwemmen is die staart omhoog gericht. De meerkoet is egaal roetgrijs met een smalle witte achtervleugelrand en met een

zwartere kop. Maar het grote verschil tussen deze twee watervogels zit hem in de snavel. Let op de snavel en je weet meteen wie van de twee het is: die van de waterhoen is rood met een geel puntje, terwijl de meerkoet een witte snavel heeft met een witte bles op de kop. Er is echter wel een addertje onder het gras: de jongen van de meerkoet hebben eerst nog rode snavels, net als die van de waterhoen!

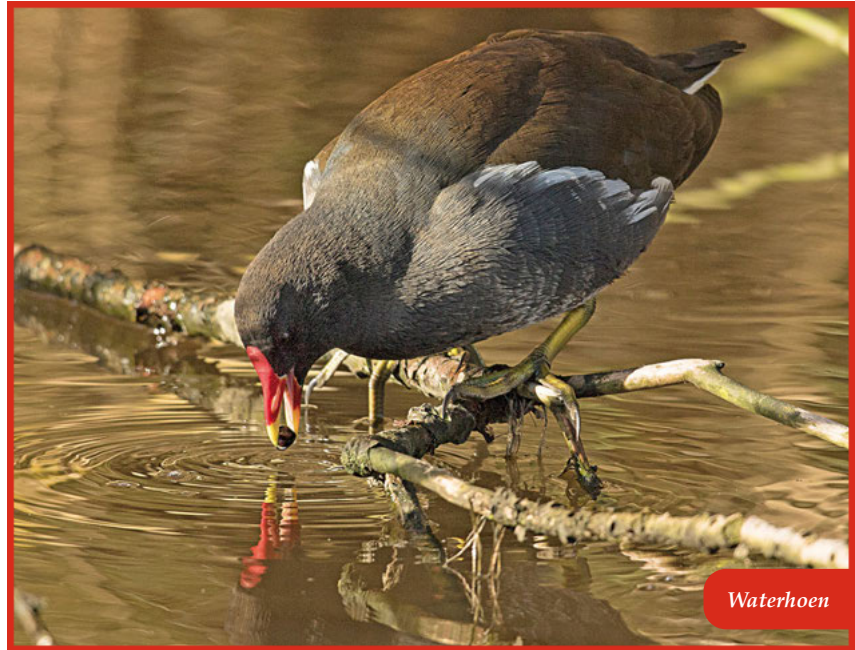
Waterhoentjes en meerkoeten lijken qua gedrag veel op elkaar, allebei leven ze in plas- sen, aan de oevers langs het riet of bij andere waterplan- ten. Maar de meerkoet is iets minder schuw dan de water- hoen. Meerkoeten brengen meer tijd door op het water dan waterhoenen, die je ook op grasperken ziet foerageren. Waterhoenen kunnen beter duiken dan meerkoeten, zeker als er gevaar dreigt. Ze duiken onder drijvende waterplanten en blijven lang onder water door hun snavel steeds even boven water te steken.

De nesten van meerkoeten en waterhoenen verschillen niet veel. Die worden gebouwd in het riet of tussen een bosje

waterplanten op enige afstand van de oever. Maar waterhoe- nen bouwen hun nest soms ook in de struiken. Als het gaat om het verdedigen van hun

territorium lijken ze erg veel op elkaar. Indringers als eenden of ganzen worden fel weggejaagd.

Foto's Hanneke Roeper

Waterhoen

UPDATE VOGELGRIEP

Tot aan maart hebben we wekelijks meerdere dieren die mogelijk met vogelgriep waren besmet opgehaald, met name grauwe ganzen. Daarna werd het in onze regio gelukkig wat rustiger met een tiental dieren uit het wild. De meeste dieren waren al overleden of stierven vrij snel na het ophalen. Nadat in onze regio vogel- griep was vastgesteld werden ook niet meer zo vaak vogels opgehaald voor onderzoek, tenzij ze uit een nieuw gebied kwamen. Door het grote landelijke aanbod is het onmogelijk om alle vogels te onderzoeken.

Voor onze medewerkers is het dus qua vogel- griep weer wat rustiger. Bij iedere verdenking

moeten wij immers het hygiëne protocol toepas- sen en een overall, mondkapje, handschoenen en overschoenen aan, een heel gedoe.

In de media wordt veel aandacht gegeven aan de vogelgriep, ook wij hebben ons steen- tje daaraan bijgedragen. Zo hebben RTL 4 en TV-Gelderland er een item aan gewijd en hebben we zowel in de Gelderlander als de Volkskrant gestaan.

We houden ons hart vast voor wat het najaar weer zal brengen. Inmiddels weet u uit de krant dat in Zeeland en op de wadden enorm veel sterns aan de vogelgriep zijn overleden.

VOGELGRIEP, EEN TEKEN AAN DE WAND

In de eerste week van mei besteedde de Volkskrant aandacht aan de gevolgen van de vogelgriep voor onze dierenambulance. Alle aandacht voor de vogelgriep is geen paniekzaaijerij maar een teken aan de wand, schreef Jarl van der Ploeg. We plaatsen een stuk uit het artikel uit de Volkskrant hierbij (bron: de Volkskrant, 4 mei 2021, Ten eerste 9).

“En ja hoor, daar verschenen de eerste berichten al op Facebook. Dat ze niet zo’n paniek moesten zaaien met al die aandacht voor de vogelgriep. Of dat het virus überhaupt niet bestond. Pff, zegt coördinator Wilma van den Boogert van Dierenambulance Nederrijn daarover. Voor haar viel er de afgelopen weken namelijk bar weinig te ontkennen. In de dertien voorgaande jaren dat ze bij de ambulancedienst werkte, zag ze één geval van vogelgriep voorbij komen. Nu kreeg ze opeens dagelijks meldingen binnen van kanoeten, smienten, brandganzen en zwanen die zomaar uit de lucht kukelden, reutelend naar adem snakten en op de grond vreemde rondjes met hun nek draaiden, alsof het geen vogels waren, maar pas gevangen vissen op het droge.

Dat is vooral problematisch voor de dieren – het gebied waarin de ambulance van Van den Boogert actief is, grenst aan het meest pluimveedichte gebied van Europa – maar ook voor Van den Boogert zelf. Het

bedrijf dat kadavers verwerkt, rekent immers honderd euro per ritje. En aangezien er momenteel zoveel dode vogels neerploffen in de tuinen, weilanden en bermen van Gelderland, was er simpelweg te weinig geld beschikbaar om ze allemaal afzonderlijk af te voeren. Daarom besloot Van den Boogert recent een extra vrieskist aan te schaffen, die inmiddels stampvol ligt met bevroren zwanen en ganzen. ‘Kijk, prachtig beest. Zonde, hè?’

Ze laat de vogelgriepdoos zien, die jarenlang stond te verstoffen in een schuur, maar nu standaard in de ambulance staat. En het

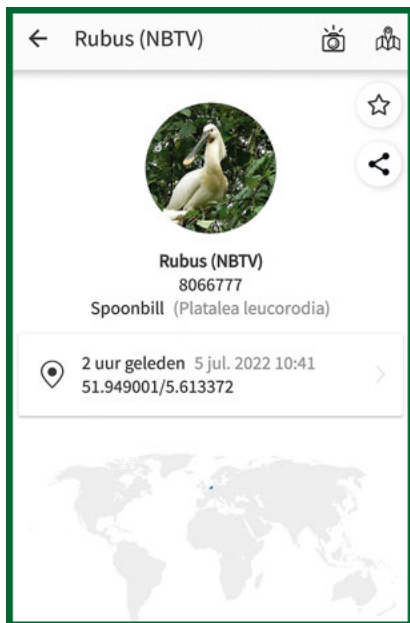
Protocol Vogelgriep, waar alle medewerkers zich sinds een aantal weken standaard aan moeten houden. Dat is ook niet zo gek, zegt ze, want buiten de watervogels die bij bosjes uit de lucht vallen, werden er sinds eind oktober al meer dan 2,5 miljoen Nederlandse boerderijdieren vergast. Laatst nog: 47 duizend kippen in Wageningen, midden in haar gebied.”

‘Maar als ik dan op Facebook een bericht zet dat ook mensen hun handen moeten

wassen na het aanraken van dode dieren, krijg ik te horen dat we paniek aan het zaaien zijn. Het komt me allemaal erg bekend voor.’

GESPOT

In de rubriek 'Gespot' laten we natuurvrienden, vogelaars en natuurfotografen aan het woord over hun bijzondere waarnemingen. Dit keer hebben we een opmerkelijke aflevering want we spotten Rubus de lepelaar.

Rubus de lepelaar

Rubus is een lepelaar die sinds eind mei van dit jaar in de Blauwe Kamer woont. Dat is op zich niet bijzonder want al jaren zijn er veel lepelaars in de Blauwe kamer te spotten vanuit de vogelkijkhut. De kolonie groeit elk jaar weer. Maar wat wel bijzonder is, is dat Rubus een zendertje op zijn rug heeft en dus overal is te volgen. Dat zendertje heeft hij half mei gekregen van Tamara Lok, de onderzoekleidster van het lepelaaronderzoek in Nederland. Rubus was toen nog in een kolonie bij de Kinseldam aan het Kinselmeer ten noorden van Amsterdam. Maar hij vond het blijkbaar niet leuk genoeg daar, want hij vertrok en via de

Oostvaardersplassen vloog hij naar het zuiden.

Eind mei belandde Rubus in de Blauwe Kamer. Daar heeft hij waarschijnlijk een partner gevonden. Door alle informatie die via zijn zender wordt uitgezonden kunnen we namelijk zien dat hij vanuit de Blauwe Kamer dagelijks op zoek gaat naar voedsel langs de Waal en de Maas en vervolgens weer terugkeert naar de Blauwe Kamer. Dat duidt erop dat Rubus in de Blauwe Kamer mondjes heeft te voeden, met het voer dat hij in de Waal en de Maas heeft opgelepeld. De zender registreert elke tien minuten zijn locatie, maar dat

niet alleen, er is ook een versnellingsmeter ingebouwd die de versnelling van de vogel in drie richtingen meet. Daarmee kunnen de onderzoekers zijn gedrag beter achterhalen en zelfs zien hoe vaak de lepelaar een prooi vangt.

Wat Rubus de lepelaar heel erg bijzonder maakt is dat zijn gegevens niet alleen voor de onderzoekers zichtbaar zijn maar ook voor het publiek. Via de app Animal Tracker van het Max Planck Instituut, die gratis te downloaden is op computer of mobiele telefoon, kan iedereen Rubus live volgen. En naast Rubus nog veel meer vogels.

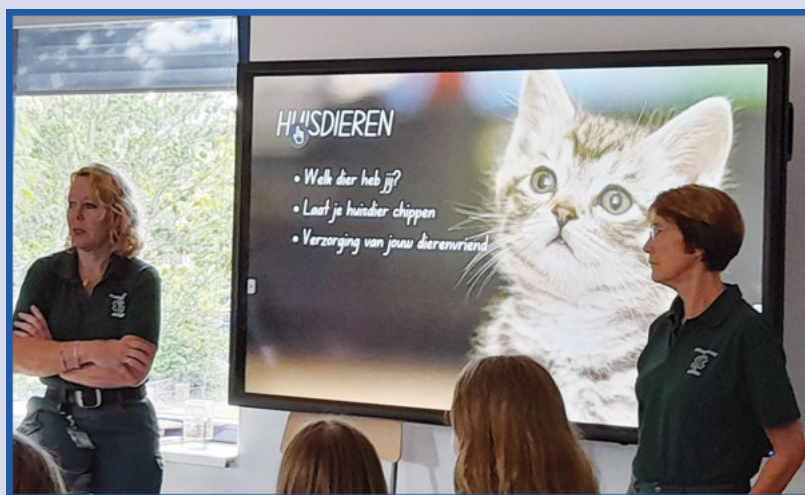
Waarom wordt onderzocht wat Rubus elke dag doet? Wel, al jarenlang wordt wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd op de lepelaarspopulatie in Nederland. Vroeger leefden er duizenden lepelaars in de moerassen van ons land. Daarna ging het bergafwaarts met deze vogel door drooglegging van de moerassen en door bestrijdingsmiddelen, met als dieptepunt de jaren zestig van de vorige eeuw. Toen waren er nog maar 168 nesten over.

Gelukkig heeft de lepelaar zich kunnen herstellen door diverse maatregelen, maar nog steeds zijn er bedreigingen, zoals bijvoorbeeld obstakels als hoogspanningsleidingen die hij onderweg tegenkomt en de jacht die in Frankrijk plaatsvindt. Minder opvallend maar erg belangrijk zijn de veranderingen in de habitat van de lepelaar, zoals de overbevissing van schaaldieren en visbestanden in de Waddenzee en het Deltagebied. Door wetenschappelijk onderzoek proberen de onderzoekers grip te krijgen op alle factoren die van belang zijn voor de overleving van lepelaars in Nederland maar ook ver daarbuiten.

Meer weten over lepelaars? Lees dan het boek Sinagote van Theunis Piersma, waarin het levensverhaal wordt verteld van een lepelaar die werd geboren op Vlieland en jaarlijks naar een dorp in Frankrijk trekt.

Met dank aan wetlandwacht Rinus van der Molen voor de tekst over Rubus.

WIJ KOMEN GRAAG OP BASISCHOLEN

Ook bij jou komen we graag op school om een presentatie te geven. Dit doen wij uiteraard geheel gratis. We vertellen hoe je de dieren in onze natuur en de dierenambulance kunt helpen. Vraag aan je juf of meester om contact met ons op te nemen, dit kan het gehele volgende schooljaar 2022/2023. In overleg spreken we een datum af waarna twee van onze collega's in jouw klas komen. De presentatie is vooral geschikt voor de groepen 7 en 8. En wil je een spreekbeurt houden over de dierenambulance dan komen wij daarna onze dierenambulance laten zien. Ook dit doen wij geheel gratis.

BIJZONDERE BROCHE

Gierzwaluwen vliegen niet op vanaf een tak of vanaf de grond. Zij leven in de lucht; ze eten en slapen vliegend. Als zij op de grond zitten is er meestal iets niet in orde. De melder van deze zwaluw vond hem op de grond en had hem opge-

pakt. Hij klom tegen haar aan alsof het een levende broche was. Toen we keken naar een mogelijk probleem bleek dat een van de vleugels niet in orde was. De gierzwaluw is door ons meegenomen en naar de opvang in Naarden gebracht.

DAAR KRAAIT (G)EEN HAAN NAAR

Hoe leuk kan het zijn om een toempje kippen te hebben. Scharrelend naar wormen, woelend in de grond naar zaden en zichzelf wassend in droog zand; een en al gezelligheid. Bovendien levert het vaak ook nog verse eieren op. Eer je er aan begint moet je wel bedenken of je geen problemen krijgt met de burens. Kippen kunnen behoorlijk kakelen en een haai kraait al voordat het licht wordt. Helaas halen wij regelmatig kippen op die zijn achtergelaten en dat zijn vaak hanen. Ofwel: bezint eer ge aan kippen begint.

Welk ras wil je?

Voor welk doel wil je kippen houden? Voor de eieren, voor het uiterlijk of gewoon omdat het gezellig is? Welke en hoeveel kippen je kunt houden, is ook afhankelijk van de ruimte die je ter beschikking hebt. Het mag duidelijk zijn dat grotere rassen een groter hok nodig hebben. En wil je de leefruimte van je kippen beperken tot een hok met een grote ren, of

kunnen ze ook in de tuin scharrelen wat ze natuurlijk graag doen. Kippen zijn sociale dieren, neem daarom minimaal drie kippen.

Er zijn grote en kleine rassen en daarnaast is er een verdeling tussen legkippen en sierkippen. Legkippen leggen veel meer eieren dan sierkippen maar worden minder oud. De oud-Hollandse rassen zijn wat minder tam in tegenstelling tot rassen met een Aziatische achtergrond. Sierrassen zoals bijvoorbeeld Brahma's, Antwerpse baardkrielen en Cochinkrielen zijn ook voor kinderen erg leuk. Over het algemeen zijn de grotere rassen geen hoogvliegers, de kleinere willen nog wel eens over een omheining vliegen, in dat geval zul je de kippenren of de omheining moeten ophogen.

De verzorging

Om de vroege 'overlast' voor de burens te beperken kun je de kippen in een afgesloten nachthok houden. Daarbij

komt natuurlijk kijken dat je het hok elke ochtend moet openen en 's avonds weer dicht moet doen. Kijk vooruit en bedenk hoe je dit oplost als je op vakantie gaat. 's Morgens ververs je het water, vul je de voerbakken en kun je het buitenhok harken. Kijk meteen of alles met de kippen in orde is. Een gezonde kip kijkt alert uit de ogen en zit goed in de veren. Door regelmatig contact zullen de kippen je gaan herkennen en worden ze aanhankeijker. Controleer je kippen maar ook het hok regelmatig op parasieten. Vooral bloedluis is een echte plaag, behandel dit zo snel mogelijk. Op bloedluis check je als het donker wordt, dan komen ze tevoorschijn. Een hok met gladde wanden en dichte naden heeft de voorkeur want parasieten gaan al snel in kieren zitten en dat is vaak lastig te bestrijden.

De eieren

Een gemiddelde legkip legt ongeveer zes eieren per week. Bij de eerste leg zijn de eieren kleiner maar later worden ze

iets groter. Raap de eieren elke dag. Kippen leggen hun eieren graag op een rustige plek, creëer daarvoor legnesten in het binnenhok. In de winter, als het langer donker is, houden kippen een winterrust en zijn dan van de leg.

Nadelen

Een kippenhok moet dagelijks worden schoongemaakt en één keer per week een grondige schoonmaakbeurt krijgen. Het voer van de kippen kan ongedierte zoals muizen en ratten aantrekken; zorg daarom dat de voorraad in afgesloten bakken zit. Door het gescharrel van kippen kan de tuin behoorlijk worden omgewoeld, daarbij houden ze ook geen rekening met je moestuintje en bloemenborder, of die van je buurman. Zorg dus voor een goede omheining. Kippen kunnen groeoverlast veroorzaken

en trekken ook vliegen aan. We hebben ieder jaar met vogelgriep te maken, dus houd ook rekening met een eventuele ophokplicht.

Wat eet een kip?

Een kip is niet zo kieskeurig. Met dagelijks vers water en kippenvoer ben je al een heel eind. Plaats dit in de ren als die altijd toegankelijk is, dan blijft het nachthok veel schoner. Maak de waterbak dagelijks schoon zodat er geen ziektes in komen. Kippen eten gemengd graan, legkorrels of legmeel. De korrel zorgt dat ze minder knoeien maar met meel zijn ze langer bezig om het op te eten en dat gaat verveling tegen. Zorg dat je precies genoeg geeft om binnen een dag op te eten, zo wordt het niet oud en laten ze niets liggen. Geef aan het einde van de dag wat gemengd graan, niet te veel want het is vrij vet. Ook

groenvoer zoals resten andijvie, sla of kool kun je met mate geven. Voor een gezond verenpak en een goede conditie kun je gedroogde insecten geven. Naast het voer hebben kippen maagkiezels nodig om het kippenvoer te verteren, anders kan de maag verstopt raken. Kippen hebben kalk nodig om goede eierschalen te produceren, zorg daarom dat ze ook de beschikking hebben tot grit. Zet een bakje met grit en maagkiezels in de ren en vernieuw dit wekelijks. Met een bak zand om in te baden maak je hun verzorging compleet.

Tot slot

Kippen zijn erg leuk en gezellig om te hebben maar net als bij alles geldt 'bedenk goed waar je aan begint'. Weeg de voor- en nadelen tegen elkaar af. Ook kippen hebben liefde en aandacht nodig.

NIET ALLEDAAGS

Dan heb je op een ochtend dienst en krijg je twee meldingen die je niet elke week hebt. Eerst komt er een melding over een kruisbek binnen. Over deze vogel krijgen we maar zelden een melding. Het dier zit onder de teken en is behoorlijk verzwakt.

Een uur later komt er een melding over een bosuil die niet meer kan vliegen. Het blijkt een uil te zijn die al jaren in de buurt van de melder rondvliegt, samen met een andere uil. De vleugel van de bosuil is niet in orde.

Die avond gaan de twee vogels naar de vogelopvang in Naarden. We hopen dat beiden herstellen en dat de uil weer terug kan naar de plaats waar hij vandaan komt.

HELP! MIJN HOND IS OVERVERHIT!

Hoewel we allemaal genieten van de zomer en de warme zon, ligt voor honden de kans op oververhitting op de loer. In dit artikel leggen we uit wat oververhitting is en hoe je het kunt herkennen, zodat je op tijd kunt handelen.

Wat is oververhitting?

In de meest simpele definitie betekent oververhitting dat je hond niet meer in staat is om zichzelf te koelen. Zijn temperatuur loopt op tot een gevaarlijk niveau van 41 graden of hoger. Daardoor kunnen organen als hart, lever, hersenen en nieren beschadigd raken. Een levensbedreigende situatie. Uiterlijk ziet het eruit als een shock, met neurologische symptomen, zoals

toevallen of bewusteloosheid. Oververhitting komt bij honden regelmatig voor, maar is bij katten zeldzaam.

Hoe kan een hond oververhit raken?

Natuurlijk loopt je hond groot gevaar in een hete auto of caravan. Daar laat je dus nooit je hond achter, ook al ben je van plan snel weer terug te komen. Maar ook door rennen (naast de fiets), gedurende lange tijd trainen (jacht, agility etc.) of spelen en ravotten met andere honden kan een hond oververhit raken. Bedenk dat ook ná het rennen de temperatuur van je hond nog een tijdje verder stijgt!

Iedere hond kan oververhit raken want een hond kan niet

zweeten en moet zichzelf afkoelen. Honden verliezen op de volgende manieren warmte:

- 1 Convectie: de beweging van lucht en water over de huid.
- 2 Geleiding: door fysiek contact met een koeler oppervlak. Als de hond ligt, draagt het deel van zijn lichaam dat in contact staat met de grond warmte over; als hij staat gaat dat via zijn voetzolen.
- 3 Straling: ook zonder fysiek contact geeft de hond warmte af via het huidoppervlak.
- 4 Verdamping: door te hijgen, dit is de belangrijkste manier om warmte te verliezen voor een hond. Vergelijk dit met de radiator in een auto: de hond circuleert frisse lucht in zijn lichaam via zijn keel.

Een aantal factoren verhoogt het risico op oververhitting:

- bepaalde rassen hebben een lagere tolerantie voor warmte door aanleg en anatomische kenmerken (vacht, kortere snuit);
- ook oudere honden kunnen vaak slechter tegen warmte, evenals honden met overgewicht;
- honden met een hoge drive blijven werken, óók als het warm is;
- waterverlies door hijgen verhoogt de mate van uitdroging, waardoor de kans op oververhitting verder toeneemt.

Hoe kun je zien dat een hond oververhit is?

Let goed op, onderstaande symptomen wijzen op oververhitting van een hond:

- als een hond erg heet is zal hij extreem hijgen en zal zijn tong meer naar buiten hangen; je kunt tot in zijn keel kijken;
- het lijkt alsof hij een grote glimlach heeft, omdat hij probeert meer van zijn slijmvliezen bloot te leggen om de warmte te helpen afvoeren;
- de slijmvliezen zijn rood omdat de bloedstroom naar het gebied toeneemt om af te koelen;
- de hond wil de schaduw opzoeken;
- de hond wil zitten of liggen, luistert niet naar wat je tegen hem zegt.

Wat te doen bij oververhitting?

Is het ergste gebeurd en is je hond oververhit, dan moet je meteen in actie komen. Snelle afkoeling, op wat voor manier dan ook, is het allerbelangrijkst. Er zijn allerlei verhalen over koelmethode die schadelijk zijn, maar als het zo ver is telt maar één ding. Koelen! Leg je hond in de schaduw en koel de hond zo snel mogelijk af met alles wat je in je directe omgeving beschikbaar hebt. Alles is oke! Eerst afkoelen en dan pas transporteren. Een reis van tien minuten naar de dierenarts zonder de hond af te koelen is tien minuten langer "koken". Een veilige temperatuur is 40 graden of minder. Als je geen thermometer hebt, wacht dan ten minste vijf minuten na een snelle afkoeltechniek voordat je de hond vervoert. Hitte doodt, koude niet. Een hond die oververhit is, breng je niet in shock door snel af te koelen. De hond is al in shock omdat hij te heet is.

Hoe kun je oververhitting voorkomen?

Voorkomen is natuurlijk altijd beter dan genezen. Acclimatisatie is heel erg belangrijk. Laat je hond geleidelijk aan de warmte wennen als de temperaturen stijgen. Dat geldt in het bijzonder als je met je hond sport of veel traint. Naast acclimatisatie is hydratatie belangrijk om oververhitting te voorkomen.

Water, water, water! Besef dat een hond die wandelt, reist, of kampeert, vaak minder drinkt dan thuis waar de drinkbak altijd klaar staat. Een hond die uitgedroogd is heeft een hoger risico op oververhitting. Ben je op pad, pauzeer dan regelmatig en biedt altijd water aan. Leer je hond om uit een fles of bidon te drinken. Een hond die het warm heeft en hard hijgt krijgt wit, schuimend speeksel. Probeer dat weg te spoelen, het belemmert hun koelmechanisme. Kijk of er natuurlijk water in de buurt is voor een duik. Een vochtige vacht houdt de hond koeler. Tijdens rustpauzes is het een goede gewoonte om de kleur van tandvlees en slijmvliezen te controleren. Zo raakt de hond eraan gewend en merk jij afwijkingen sneller op.

Vanzelfsprekend gelden bij warm weer de algemene regels: vermijd de warme periodes van de dag voor langere wandelingen. Ga niet met je hond hardlopen of fietsen. Gebruik geen muilkorf of snuitje. Zorg voor schaduw en voor water dat altijd beschikbaar is. En die auto? Daar willen we het niet eens meer over hebben!

PARELTJES OM DE HOEK:

LOSLOOPGEBIED BILDERBERGBOSSEN

In de rubriek 'Pareltjes om de hoek' beschrijven we unieke gebieden in onze directe omgeving, waar je kunt genieten van de natuur. Deze keer mag de hond lekker mee want we kiezen voor losloopgebied de Bilderbergbossen in Oosterbeek. Een mooi afwisselend gebied waar je lekker met je hond kunt wandelen en spelen.

Losloopgebied Bilderbergbossen aan de rand van Oosterbeek is een geliefd gebied voor hondeliefhebbers. Het losloopgebied ligt achter het beroemde Bilderberghotel, dat genoemd is naar dit bosgebied. Aan dezelfde kant als het hotel bevinden zich ook sportvelden en het padvindershuis 'Trappershorst'. Bij de sportvelden kun je prima parkeren om van daaruit direct het bos in te gaan.

Productiebos

Oude en jonge bossen wisselen elkaar af in dit gebied en dat heeft een reden. De Bilderbergbossen zijn namelijk een zogenoemd 'productiebos' van de gemeente Renkum en dat betekent dat er elke vijf jaar flink gekapt wordt. Na zo'n kap heeft het bos helaas een apocalyptisch aanzien, totdat het zich na verloop van tijd weer langzaam herstelt.

Gelukkig kunnen we voorlopig weer vijf jaar vooruit, want de laatste kap heeft in de afgelopen winter plaatsgevonden.

Waarom een pareltje?

De Bilderbergbossen worden gekenmerkt door grote hoogteverschillen. Een aantal imposante lanen met oude eiken en beuken doorkruisen het bos. Daartussen zijn kleinere paden die onder meer leiden naar twee heidegebieden in het gebied. Het kleinste heideveld ligt bovenin het gebied, de grote heide vind je onderin. 's Zomers staan de heidevelden prachtig in paarse bloei en in de herfst leveren ze mysterieuze plaatjes op als de ochtendnevel talloze spinnenwebben op de heideplanten tevoorschijn tovert. Bijzonder zijn ook de grafheuvels die je vooral aan de hoge kant van het gebied aantreft, in de buurt van het hotel. Een mooi gebied om lekker te wandelen.

Ringslang en hazelworm

In het losloopgebied Bilderbergbossen komen reptielen voor, je vindt ze vooral rond de heideveldjes. Vooral de ringslang en de hazelworm laten zich vaak zien en zijn geliefde foto-objecten. Daarnaast kun je ook hagedissen tegenkomen. In het oude bos leven bonte en zwarte spechten en sporadisch kun je een houtsnip of een raaf spotten. In de oude sparren in het centrum van het bos leven goudhaantjes. Hoor je hun roepje, een hoog 'zrie-zrie-zrie', kijk dan omhoog naar kleine vogeltjes die met snelle bewegingen door de bomen gaan.

Honden los

In de Bilderbergbossen mogen honden het gehele jaar los. De maximale rondgang is ongeveer vijf kilometer. Natuurlijk is het belangrijk

dat de hond goed onder appèl staat en niet te ver de bosvakken in gaat. Er kunnen reeën in het gebied zijn, vooral onderin tegen de Bilderberglaan. Let op, want daar wordt ook hard gereden! Onderin de grote heide ligt een gegraven ven. Dit is een beschermde paddenpoel en honden mogen hier niet zwemmen.

Waar?

Je vindt het losloopgebied Bilderbergbossen tussen de N225 Utrechtseweg aan de zuidkant en de Bilderberglaan aan de noordkant. Er zijn verschillende toegangspaden naar het gebied vanaf beide wegen, met een paar parkeerplaatsen. Een groot parkeerterrein ligt bij de sportvelden aan de Sportlaan. Het losloopgebied bestrijkt in totaal 84 hectare. Het gebied is eigendom van de gemeente Renkum.

HAAS(T) JE NIET

Regelmatig krijgen we telefoontjes over haasjes die gevonden worden. We halen ze zo min mogelijk op omdat er vaak niets aan de hand is. Hazen zitten in een 'hazenleger', dat is hun hol en in tegenstelling tot dat van konijnen ligt het boven de grond. De moeder komt een paar keer per dag haar jongen voeden. Dit jaar hebben wij er toch een

aantal opgehaald, eentje thuisgebracht door een kat, eentje met een verwonding aan de poot en twee haasjes waar het nest precies op een berg zand zat die moest worden afgegraven. Ze zijn zo schattig om te zien, maar informeer eerst even bij een opvang of bij de dierenambulance of ze écht hulp nodig hebben voordat je ze meeneemt.

BUNZING, WEZEL EN HERMELIJN

Tot de marterachtigen horen onder andere de marter, de bunzing, de wezel en de hermelijn. Over de marter schreven wij in ons vorige magazine. Bij onze dierenambulance zijn de meeste meldingen over marters, vaak over de steenmarter. Ze zijn aangereden of mensen vragen of wij iets kunnen doen omdat ze overlast veroorzaken. Gelukkig krijgen wij slechts zelden een melding over een zieke of dode bunzing, wezel of hermelijn. Dat kan echter ook zijn omdat er nog maar weinig over zijn. Want deze drie 'kleine marterachtigen' staan op de rode lijst voor bedreigde diersoorten in Nederland. Ze leven het liefst in ruige en woeste plekken maar die verdwijnen steeds meer en gaan op in monotone akkers door intensief beheer.

HERKENNINGSPUNTEN

Bunzing

De bunzing heeft een donkerbruine vacht met een geel, geelwitte of lichtbruine ondervacht. Rond de donkere ogen heeft hij donker haar met daaromheen een 'masker' van witte, gelige of grijze haren. Zijn keel is donker en de zijkanten van de neus zijn wit behaard, met lange en donkere snorharen. De oren zijn vrij klein, met lichte randjes. De bunzing heeft een lange en donker behaarde staart en zwarte poten. 's Winters lijkt hij wat lichter omdat de winterse

ondervacht dan door de dek-haren heen komt. Het vrouwtje is beduidend kleiner dan het mannetje, die wel tweemaal zo zwaar kan zijn:

lengte kop-romp:

mannetje 33-45 cm

vrouwtje 28-38 cm

lengte staart:

mannetje 12-18 cm

vrouwtje 10-15 cm

gewicht:

mannetje 500-1800 gram

vrouwtje 300-900 gram

Wezel en hermelijn

Er zijn wat overeenkomsten tussen deze twee roofdierjes. De rug van de wezel is grijsbruin en die van de hermelijn bruin. Een ander verschil is de afscheidingslijn van de rug met de witte buik. Bij de wezel is deze lijn onregelmatig en bij de hermelijn is dit een scherpe lijn. De staart van de wezel is kort en geheel bruin, in tegenstelling tot de staart van de hermelijn die langer is, zwaar behaard en een zwarte pluimpunt heeft.

Wezel

De wezel is het kleinste roofdier van Europa en lijkt wel wat op een snelle muis die zich met sprongen van wel 30 cm verplaatst. Ze kunnen muizen in hun gangenstelsel achtervolgen en kunnen door openingen van drie cm. De wezel heeft een lang, slank lijf met korte poten en een korte staart. Soms zijn

de voetjes wit en soms hebben ze een bruine keelvlek bij de mondhoeken.

Wezel
Foto Peter van de Kraats

lengte kop-romp: 13 - 23 cm

staartlengte: 3 - 6 cm

gewicht: 40 - 150 gr

Hermelijn

De hermelijn is duidelijk groter dan de wezel. Hij heeft geen donkere keelvlekken.

De hermelijn heeft een zomer- en een wintervacht. In de zomer is de vacht roodbruin, in de winter is het soms wit. Het staartpuntje blijft echter altijd zwart. Nederland ligt net op de grens tussen koud en niet koud: een deel van de hermelijnen verandert van kleur, andere blijven bruin. Vroeger werden wintervachten van hermelijnen gebruikt voor het vervaardigen van koningsmantels: de kenmerkende witte bontkraag met zwarte stippen.

lengte kop-romp:
mannetje 24-29 cm
vrouwtje 21-26 cm

lengte staart:
mannetje 9-12 cm
vrouwtje 8-10 cm

gewicht:
mannetje 150-440 gram
vrouwtje 140-260 gram

Als biologische bestrijders van ratten en muizen vervullen buning, hermelijn en wezel een essentiële rol in onze natuur.

Maar er is één probleem: je ziet deze kleine martersoorten bijna nooit meer. Om meer inzicht te krijgen in de mate waarin ze bedreigd zijn wordt gevraagd waarnemingen van deze dieren te melden. Dat kan op internet via Telmee.nl of Waarneming.nl

WEZELLOOS

Deze jonge wezel werd alleen, volledig hulpeloos en onderkoeld gevonden. Onduidelijk was of hij de rit naar de opvang zou redden. Hij heeft direct warmte gekregen. Maar het bleek een vechter en hij kwam bij door de warmte. Daarna is hij direct naar de opvang in Halle gebracht.

ACTIE

ERKEND GOED DOEL

Naast de ANBI-erkenning heeft Dierenambulance Nederrijn het certificaat Erkend Goed Doel ontvangen. De Erkenning is het keurmerk

voor goede doelen dat toezichthouder CBF uitdeeft. Een Erkend Goed Doel voldoet aan strenge kwaliteitseisen, die door een onafhankelijke commissie worden vastgesteld. De Erkenning is een garantie voor donateurs dat zij met een betrouwbare organisatie te maken hebben, waaraan ze met een gerust hart kunnen geven. Want alleen goede doelen die

aan de kwaliteitseisen voldoen, kunnen de Erkenning krijgen. Erkende Goede Doelen dragen daadwerkelijk bij aan een betere wereld, gaan zorgvuldig om met elke euro, leggen verantwoording af en laten zich onafhankelijk controleren. De controle door het CBF bestaat uit een jaarlijkse check en eens in de drie jaar een uitgebreide toets.

Kwaliteitseisen CBF

- Bijdragen aan een betere wereld: je doet daadwerkelijk wat je zegt te zullen doen om de wereld te verbeteren.
- Zorgvuldig omgaan met iedere euro: je leeft de regels na over de besteding en het beheer van het geld, er kijkt altijd iemand mee bij betalingen en je doet alles om belangenverstrengeling te vermijden.
- Verantwoording afleggen: in jaarverslagen en op je website geef je informatie over de besteding van de donaties en wat hiermee is bereikt.
- Controleren: je bent niet bang je financiën te laten controleren door een accountant, een kascommissie of het CBF.
- Je gaat respectvol om met donateurs: je luistert goed naar hun ideeën en neemt hun klachten serieus.

STICHTING EEKHOORNOPVANG NEDER-VELUWE

Eekhoornopvang Nederland Veluwe is een belangrijk en professioneel opvangcentrum waar jaarlijks 100 tot 120 eekhoorns worden opgevangen, verzorgd en gerevalideerd. De opvang is gevestigd in Lunteren en wordt beheerd door Brigitte. Een klein deel van de eekhoorns, ongeveer 30% kan niet worden gered en overlijdt helaas. Maar het grootste deel, 70 % van de eekhoorns wordt weer in de natuur teruggeplaatst.

In 2006 begon Brigitte de opvang in samenwerking met Eekhoornopvang Nederland. In 2018 is de opvang een eigen stichting geworden. Al sinds de start van de opvang doen wij, Dierenambulance Nederrijn, een beroep op de hulp die door de eekhoornopvang geboden

wordt. Alle eekhoorns die hulp nodig hebben worden in de opvang opgenomen.

Waarom worden eekhoortjes naar de opvang gebracht?

De drukste periode

Tussen maart en september hebben eekhoorns twee keer een nest met jongen. Dit is dan ook de drukste periode met een eerste piek in maart/april en de tweede piek in juni/juli. Er worden dan vaak kleine eekhoortjes op de grond gevonden.

Eekhoorns hebben op meerdere plaatsen een nest waar ze onder andere hun voedselvoorraad bewaren. Als moeder eekhoorn besluit om de jongen van het ene naar het andere nest te verplaatsen vallen ze soms op de grond. Of wanneer de kleintjes eraan toe zijn gaan ze met de moeder mee om eten te zoeken. Bij warm weer houden de kleintjes het vaak niet vol zonder te drinken en kunnen ze

naar beneden vallen. Een eekhoortje dat op de grond ligt wordt niet meer door de moeder opgehaald omdat moeder de andere jongen niet alleen laat.

Vaak worden kleine eekhoortjes door vogels aangevallen of door een poes gepakt. Het kan ook zijn dat het eekhoortje zwak of ziek is. De moeder kan het kind dan verstoten. In de opvang wordt medische zorg verleend waardoor het eekhoortje weer beter wordt, bijvoorbeeld door antibiotica, warmte en goede voeding.

Ook worden eekhoorns bij de opvang gebracht omdat ze zijn aangereden.

De zorgverlening

Jonge eekhoorns hebben warmte nodig. Ze worden direct na binnenkomst in de couveuse gezet, vaak samen met andere kleintjes. Eekhoorns zijn erg eenkennig,

op want volwassen eekhoorns kunnen bijten. Gebruik daarom dikke handschoenen of pak de eekhoorn met een handdoek. Jonge eekhoorns kun je pakken met een trui of doek. Zij zullen nog niet bijten.

De eerste behoefte is warmte en rust! Geef geen eten of water! Leg de eekhoorn op een handdoek in een doosje; leg de baby's op een warm, in een handdoek gewikkeld, kruikje of plastic flesje met warm water. Doe het doosje dicht, maak een paar gaatjes in het deksel voor frisse lucht. Laat het diertje met rust. Breng de eekhoorn zo snel mogelijk naar de opvang of bel de dierenambulance.

Hoe help je eekhoorns in de tuin?

Je kunt de eekhoorns het hele jaar door bijvoeren met speciaal eekhoornvoer, bijvoorbeeld van Garvo of Vivara. Eekhoorns vinden pinda's heerlijk maar deze bevatten niet voldoende voedingsstoffen. Bij droogte: zet er een bakje water bij. Voer ze niet op een plek waar katten zijn.

Laat de eekhoorns met rust anders verjaag je ze. Zo kunnen we blijven genieten van deze prachtige dieren en hun waanzinnige stuntwerk.

www.eekhoornopvangnederveluwe.nl

daarom worden ze vrijwel uitsluitend door Brigitte verzorgd. Als ze door steeds dezelfde persoon met een flesje gevoed worden zullen ze beter en meer drinken.

Wanneer ze groter worden en zelf kunnen eten verhuizen ze naar een groter hok en wordt het contact met de verzorger minder. Tijdens de laatste fase is er geen contact meer met mensen. Ze bereiden zich dan voor op terugkeer naar de natuur.

Een eekhoortje gevonden?

Als je een eekhoorn op de grond vindt of als een eekhoorn naar je toekomt, probeer hem dan te pakken. Pas

TOEVALLIGE SAMENWERKING

Op de terugweg vanuit Elst (Gld) werden we luid roepend en zwaaiend staande gehouden door een aantal mensen. Dierenambulance Arnhem was gebeld en er werd gedacht dat wij dat waren. Natuurlijk konden we niet doorrijden, dat druist in tegen onze principes. Zojuist was er een moeder eend aangereden die 8 pulpen had, zij zaten alleen in een sloot. Jonge eendjes hebben warmte nodig van hun moeder en zonder haar zijn zij ten dode opgeschreven.

Het waadpak en de netten werden tevoorschijn gehaald en we hebben geprobeerd de eendjes te vangen. Nu was dat nog niet zo gemakkelijk want eendjes duiken onder en de bodem van de sloot bleek erg drassig, daar zakten we in weg, dus we konden alleen langs de kant blijven. Een eendje was snel gevangen. Ondertussen waren de collega's van Arnhem gearriveerd, eveneens met een waadpak en netten. De melders

waren ook voorzien van netten en een trok zelfs het waadpak aan, een van onze collega's is zonder pak met haar normale schoenen het water in gegaan. Al met al zijn we met z'n allen bijna een uur bezig geweest eer we zes pullen te pakken hadden. De oever was stijl en in het water waren zij sneller dan de vangers. De twee overige eendjes lieten zich niet meer zien, zij zaten in het riet.

We besloten ze even rust te geven in de sloot. De collega's van Arnhem zouden later nogmaals gaan kijken of ze alsnog konden worden gevangen. De pullen zijn naar de opvang gebracht.

Top dat zo'n samenwerking kan, zo moet het ook zijn vinden wij. Hartelijk dank collega's van Arnhem en de omstanders die geholpen hebben.

IN DE PUT

Nee niet wij, maar een paar eendjes. Vanuit park de Blauwe Bergen in Wageningen kregen we de melding dat een aantal eendjes in een put zaten. Moeder eend was met de jongen opgejaagd door een hond. Het was voor hen onmogelijk om uit de put te komen.

De dienstdoende collega's zijn direct naar de plek gereden, maar kregen het putdeksel niet omhoog. Daarom werd

de brandweer gebeld en deze kwam vrij snel, met zes man sterk.

Ok, ok zes man is wel wat overdreven horen we u denken, maar wanneer er een brandmelding komt moeten zij direct met het volledige team op pad. Het putdeksel werd verwijderd, de put bleek ongeveer een meter diep te zijn. Met netten werden de onfortuinlijke beestjes één voor één omhoog

gehaald. Vies van de stinkende modder, nat en moe door het avontuur zijn ze meegenomen omdat moeder eend nergens meer te bekennen was.

We hebben het aan de gemeente gemeld en gevraagd voor een oplossing te zorgen zodat dit niet meer kan gebeuren. Wij zijn iedere keer weer blij met de goede samenwerking en betrokkenheid van de brandweer.

Dierenambulance Nederrijn	06-53871861
Dierenpolitie.....	144
Politie	0900-8844
Jachtopzichter gaat via het algemene nummer van de politie	
Algemeen alarmnummer	112
RijksWaterStaat	0800-8002
Amivedi (landelijk meldpunt vermiste en gevonden huisdieren)	
Renkum, Wageningen, Ede, Bennekom, Veenendaal	088-0064643
Rhenen, Achterberg, Elst (Utr.).....	088-0063313

Ambulanceritten

U kunt ons bellen voor taxiriten voor vervoer van uw dier naar bijvoorbeeld dierenarts, trimsalon of pension. Voor meer informatie, tarieven of een afspraak kunt u bellen met 06-53871861

Rit Tarieven 2022 *

• Basis ritprijs	€ 40,00
Toeslagen op de basis ritprijs:	
• Buiten de regio v.a. stadsgrens	€ 0,60
• Afleveren bij dierencrematorium Grebbehof	€ 10,00
• Faculteit diergeneeskunde in Utrecht	€ 75,00
• Schiphol Airport	€ 120,00
• Eindhoven Airport	€ 100,00
Administratiekosten indien men per factuur wil betalen	€ 7,50

Opmerking: afwijkende prijzen uitsluitend in overleg met coördinator of bestuur.

Overig

- verhuur van vangkooi, bench of petcaddy € 10,00 p/w
- aanbieden ter destructie van overleden huisdier € 15,00

Tarieven zijn ook te vinden op onze website: www.dierenambulancenederrijn.nl of op aanvraag. Bel ons over wat de mogelijkheden zijn, we zoeken samen met u naar een oplossing.

* typefouten en tariefwijzigingen onder voorbehoud